

A FOREIGN SONG

César Souto, 2022

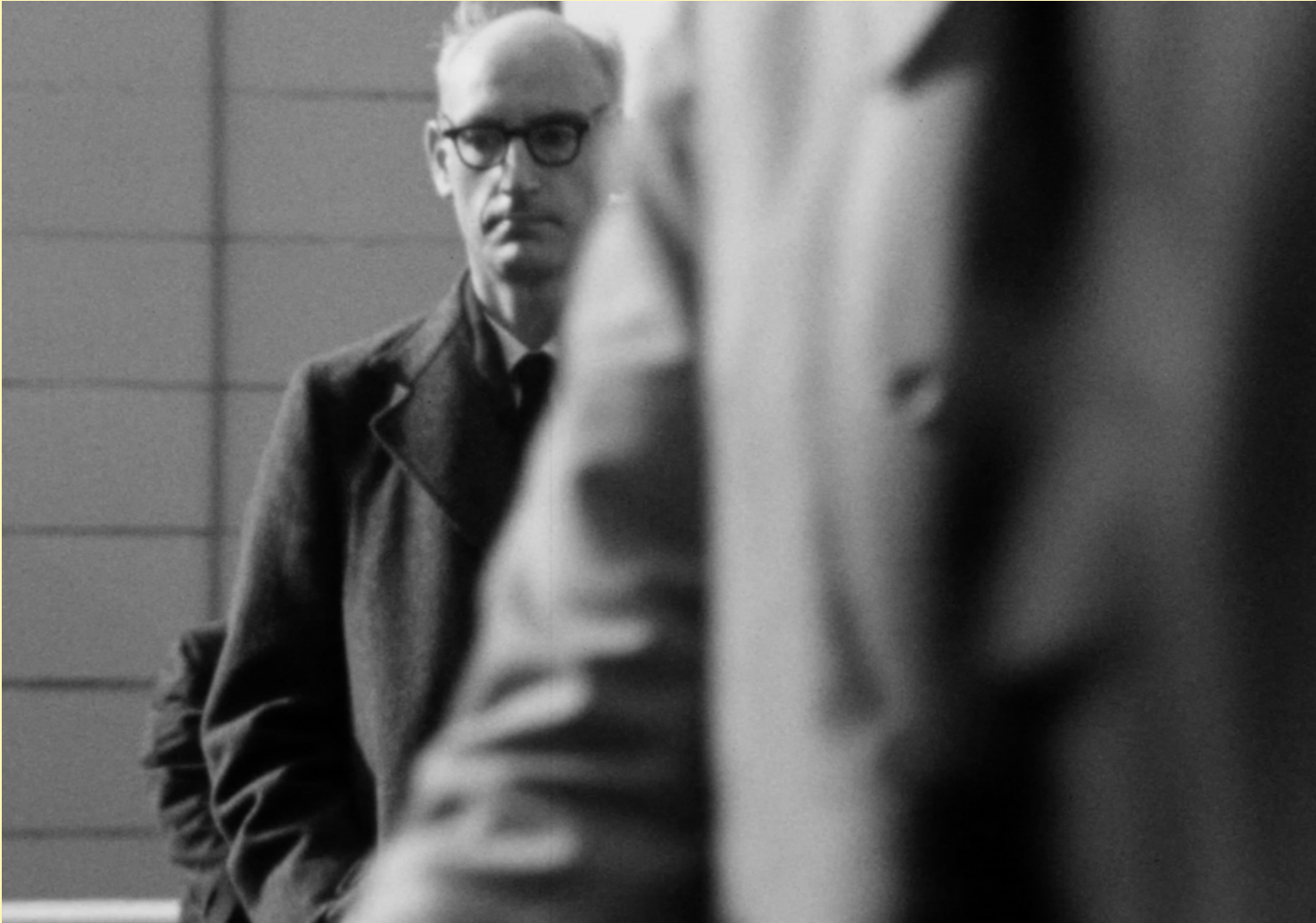
1510

ESTREA EN NUMAX: 23.04.2025 | V.O.S.G. | 82 min

Traballou nunha compañía de seguros durante 40 anos. Todos os días erguíase ás seis e deitábase ás nove. Na súa vida non hai peripecias destacables nin episodios extravagantes. Ninguén diría que este home de vida ordinaria e aburrida é o autor dunha das obras poéticas máis singulares do século XX.

Cando lle pediron unha reseña biográfica para presentar a súa obra, o poeta modernista estadounidense Wallace Stevens rexeitou escribila. Cría profundamente que a poesía non é algo persoal e que a voz que estaba detrás dos seus poemas era en realidade a voz doutra persoa.

Alguén, ao lonxe, observa as casas idénticas nos suburbios solitarios dos Estados Unidos. Na cidade do diñeiro, onte coma hoxe, unha multitude camiña sen descanso. Voces sen rostro len fragmentos das cartas do poeta. El mesmo recita os seus poemas. Un paxaro de plumas douradas canta unha canción.

Poesía e cinema no suburbio residencial estadounidense

Por Daniel Salgado

A cámara desprázase en paralelo a unha interminable fileira de maxestosas vivendas unifamiliares. O seu ritmo é reflexivo, non lento, si moroso. Observador. Hai neve. Non se trata de mansións, tampouco de casas de clase traballadora. É Hartford, en Connecticut (Estados Unidos), a cidade de 120.000 habitantes onde transcorreu a maior parte da vida do avogado Wallace Stevens (1879-1955), que ademais foi un dos poetas decisivos do século XX. O cineasta galego César Souto indaga nos lazos que atan a existencia cotiá e a escritura, a vida común e o canto do paxaro dourado. O misterio de poemas “sen sombras, sen grandeza, / a carne, o óso, o sucio, a pedra”, nados na cabeza do home que camiña ao traballo.

Stevens é un dos autores de cabeceira de Souto (Noia, 1975), xornalista de profesión e el mesmo poeta. Esa proximidade lectora foi a que o conduciu a embarcarse en *A Foreign Song*, a súa segunda longa tras codirixir xunto a Luis Avilés *Os días afogados*. Iso e un sen fin de dúbidas. “Chegou un momento no proceso de facer a película que deixei de preguntar e pedir consello. Que non se entenda como soberbia, pero tiña que facer a miña aposta”. E a súa aposta foi unha obra construída a partir das imaxes en movemento fermosamente captadas dos espazos vitais de Stevens, o rescate de metraje atopada de época, fragmentos das súas cartas e algúns versos lidos por diferentes voces -incluída a do poeta-, e un delicado tratamento sonoro musical que se aparta dos tropos máis habituais do denominado Novo Cinema Galego.

“Evíteme, por favor, contar os datos biográficos. Son avogado e vivo en Hartford. Estes feitos non son divertidos nin reveladores”, escribía Wallace Stevens en 1922 ao director da revista *The Dial*. A obsesión por destruír o ego do artista e escapar dos lugares comúns do romanticismo atópanse no corazón da súa poesía. “A poesía non é un asunto persoal”, di un dos seus aforismos máis citados. Vanguardista pero como o foron os vangardistas estadounidenses -nada de efusividades explicitamente políticas-, modernista anglosaxón, cualificado co preguiceiro adxectivo de hermético e defensor da autonomía absoluta da arte, para el “un poema non necesita ter un significado, e, como moitas cousas na natureza, moitas veces non o ten”. *A Foreign Song*, con todo, esfórzase por detectar como nin sequera a súa poesía consegue romper os vínculos co tempo e o lugar. Tampouco coa historia.

(...) *A Foreign Song* é o retrato imposible dun poeta que detestaba os retratos, as biografías, o xornalismo cultural. Non concedía entrevistas. E só publicou o seu primeiro libro, “*Harmonium*”, aos 44 anos. (...) “A poesía nace da poesía e volve sempre á poesía”, asegura outro dos adagios do poeta que se escoita en *A Foreign Song*. E, con todo, o filme encarna esa contradición, a que contén unha escritura insondable facturada na paz social da urbanización. Stevens relátao nunha das cartas usadas tomando algún apuntamento que pasa a limpo ao chegar ao despacho e pola noite retoca. A pesar de que a esa hora non pode ler “máis que os xornais”, debido ao cansazo da vida diaria. Nin así un dos poetas fundamentais da literatura estadounidense -tan influente en xeracións posteriores como o foron William Carlos Williams, Allen Ginsberg, Sylvia Plath, Adrienne Rich ou John Ashbery- foi capaz de evadir a historia. A outra historia. Admíteo unha secuencia estremecedora, elaborada a partir dun trávelin sobre esas vivendas unifamiliares encarnación do soño americano, na que unha voz le correspondencia de Stevens durante a Segunda Guerra Mundial. Nela narra como as baixas -eufemismo militar para a morte- de soldados mobilizados na veciñanza ían normalizándose. Ata que xa ninguén se estrañaba. “E os homes resecos, / Morenos coma o pan, pensando en paxaros / Que foxen de países en chamas e de escuras beiras”, escribiu no poema *Pan seco*, de “*Partes dun mundo*” (1942).

Na librería
NUMAX
numax.org/librería

Ideas de orden,
Wallace Stevens.
Lumen, 2011